هفته نامه تخصصی دانشجویی

تحول

۵

خرداد ۱۴۰۴
۱۵۰۰۰ تومان

ایرونده ویژه

کدام توافق، خوب است؟

افزایش قدرت لازمه رسیدن به توافق خوب

میز مذاکره
Negotiation Table

هفته نامه تخصصی دانشجویی

نجوا

۵

خرداد ۱۴۰۴
۱۵۰۰۰ تومان

ایرونده ویژه

کدام توافق، خوب است؟

افزایش قدرت لازمه رسیدن به توافق خوب

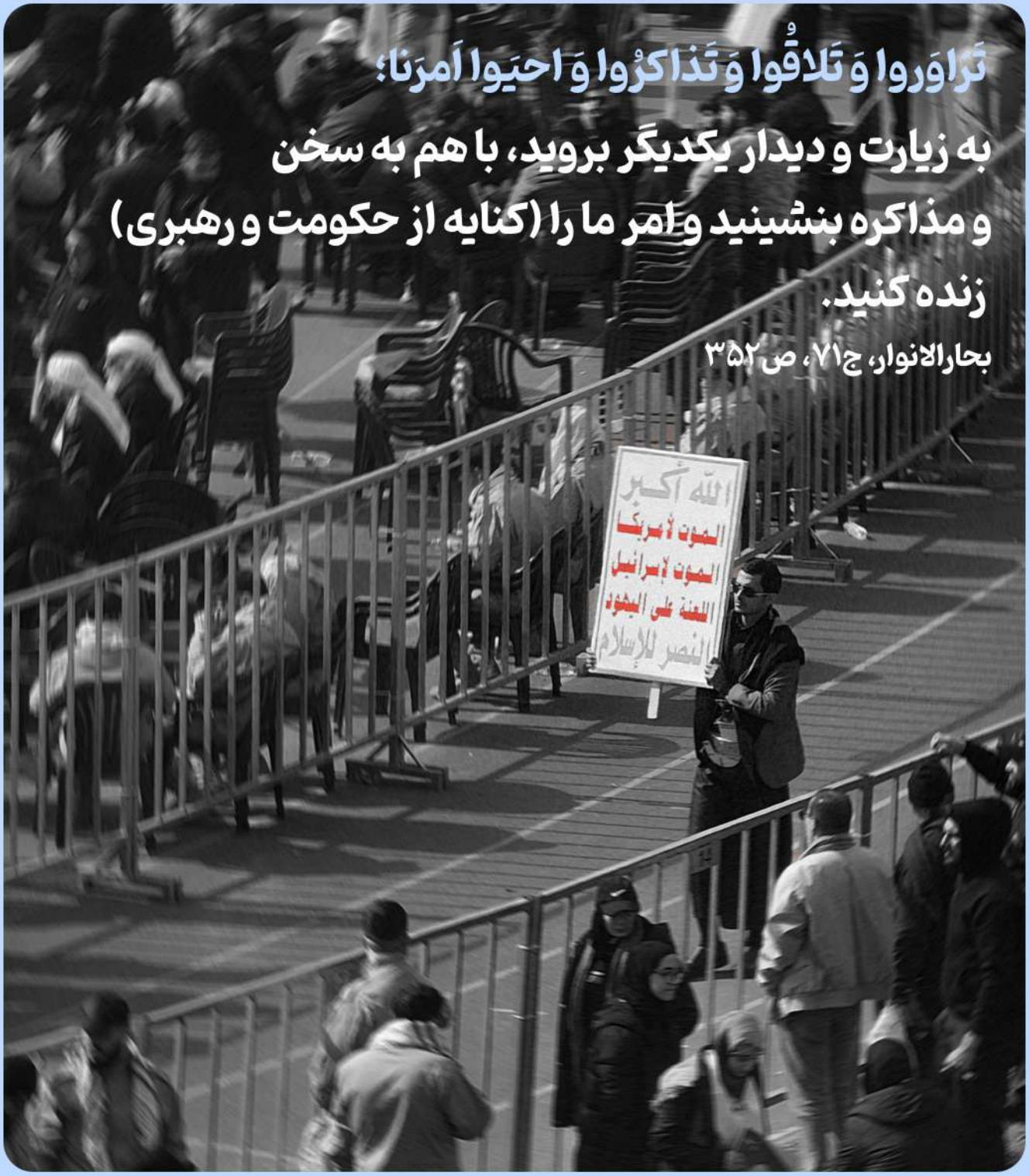
داستان جلد

«نجوا» در گفت‌وگو با کارشناسان مسائل بین‌الملل درباره چیستی «یک توافق خوب»، «ملزومات رسیدن به این توافق در سیاست داخلی و خارجی» و «تحلیل آن‌ها درباره آینده مذاکرات» را بررسی کرده است.

میز مذاکره
Negotiation Table

بسم الله الرحمن الرحیم

۱

تَزاوَروا وَ تَلاقُوا وَ تَذاكَرُوا وَ احيَوا اَمرَنا؛

به زیارت و دیدار یکدیگر بروید، با هم به سخن و مذاکره بنشینید و امر ما را (کنایه از حکومت و رهبری) زنده کنید.

بحارالانوار، ج۷۱، ص ۳۵۲

نخبگان

هفته نامه تخصصی دانشجویی

صاحب امتیاز : امیرحسین عطازاده

مدیر مسئول : امیرحسین عطازاده

سر دبیر : امیرحسین عطازاده

فهرست

یادداشت مدیر مسئول ۶

پرونده ویژه ۸

افزایش قدرت ایران لازمه توفق خوب ۱۰

ابتدای جاده سنگلاخی قرار داریم..... ۱۴

سازوکارهای راستی‌آزمایی جایگزین شوند ۱۸

شفاف‌سازی در چهارچوب NPT و برجام شروط خوب هستند..... ۲۲

تتضمین توافق «اقدام برابر اقدام» است ۲۶

صحنه سیاست خارجی را چندجانبه دید ۳۴

نظارت‌های قانونی آژانس را بپذیریم..... ۳۸

شورای سیاست گزاری : احمد رحمتی-ایران قمی - راحله احمدی - رضا قرآنی
هیئت تحریریه: فاطمه اسدی- دل آرام نصیری - محمدحسین ملکی - زهرا ایزدی - محمد میرزاپور
طراح جلد و صفحه ارایی:زهرا چرخ انداز ویراستاری و نمونه خوانی : مریم ترکمیان
با تشکر از : مدیریت فرهنگی داتشگاه تبریز -خانه نشریات دانشگاه تبریز - دکتر جلال احمدی

امیرحسین عطازاده

مدیر مسئول

نجوا نه یک نشریه ساده بلکه یک مسیر برای رسیدن به عمق محور های متفاوت مورد نیاز دانشجوست .
دانشجویی که از اصل خود و از جنبشی بودنش فاصله گرفته و امروز نیاز به یک بازسازی عظیم در هویت خود دارد سعی ما در نجوا همین ایجاد نقاطی برای ادامه مسیر مربوطه میباشد.

پرونده
ویژه

کدام توافق، خوب است؟

«نجوا» در گفت‌وگو با کارشناسان مسائل بین‌الملل درباره چیستی «یک توافق خوب»، «ملزومات رسیدن به این توافق در سیاست داخلی و خارجی» و «تحلیل آن‌ها درباره آینده مذاکرات» را بررسی کرده است.

افزایش قدرت ایران، لازمه توافق خوب

برای اینکه اساساً با طرف آمریکایی به توافق خوب برسیم، افزایش قدرت ایران ضروری است.

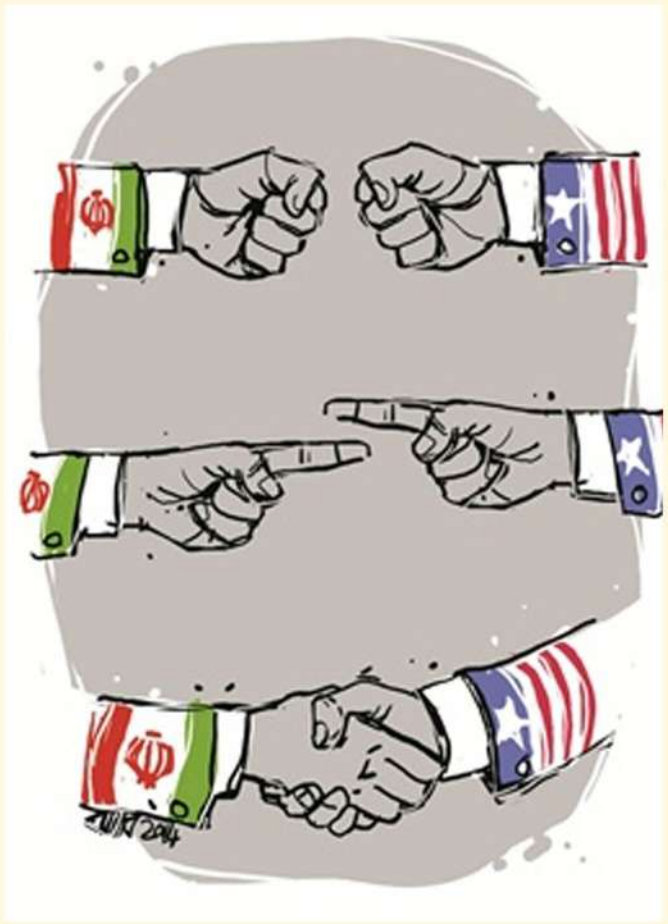
باید ابتدا قالب گفتگوها، به سمت یک فرمت گفت‌وگو حرکت کند، در درجه بعدی، القای تصویر قدرتمند از ایران، لازمه رسیدن به یک توافق خوب است. اینها موضوعاتی است که مهدی خانعلی‌زاده، استاد روابط بین‌الملل، در مورد الزامات رسیدن به یک توافق خوب اشاره کرد که در ادامه مشروح گفت‌وگوی وی با «نجوا» را می‌خوانید.

باید از دوگانه مذاکره - جنگ به دوگانه مذاکره - لغو تحریم برسیم

مهدی خانعلی‌زاده، معتقد است ابتدا باید مسیر گفتگوها به مذاکره نزدیک شود و دوگانه مذاکره و لغو تحریم شکل گیرد و توضیح داد: «یکی از مسائلی که درباره این دوره از دیدارها مطرح شده این است که اساساً به‌عنوان مذاکره شناخته نمی‌شود، حداقل از طرف آمریکایی. به این دلیل که گزاره از انتقال امتیازی از ایران به‌طرف آمریکایی و بالعکس تغییر کرده و به این سمت رفته که خواسته طرف آمریکایی پذیرفته می شود یا اینکه واکنش متفاوتی انجام می گیرد. بنابراین می‌توان گفت که نگاه طرف آمریکایی به این فرایند، یک معامله یا توافق است نه یک مذاکره. به همین دلیل، چیزی که این فرایند را معنادار می‌کند و آن را از یک دیدار به مذاکره منتقل می‌کند، بحث فهرست دستور کار مقامات ایرانی است. یعنی طرف ایرانی چه دستور کاری برای مذاکرات دارد و قرار است درباره چه مسائلی صحبت کند. اگر فرایند مبتنی بر همان مسئله تحریم‌ها باشد و درباره تعلیق بخشی از فعالیت‌های هسته‌ای ایران و حتی تغییر بخشی از ساختار تأسیسات هسته‌ای ایران در ازای رفع برخی تحریم‌ها صحبت شود، این مسئله

را ما قبلاً هم داشته‌ایم و قابل گفت‌وگو است. ایران هم بارها اعلام کرده که دنبال چنین چیزی است. چیزی که موضوع را معنادار می‌کند این است که چنین توافقی وجود داشته باشد، یعنی یک متن مکتوب به نام توافق جامع مشترک بین طرفین وجود دارد که می‌توان آن را مبنای مذاکره قرار داد و به یک متن جدید رسید. اما مشخص است که طرف مقابل به دلایل سیاست داخلی خودش، نمی‌خواهد بگوید من ادامه‌دهنده سیاست‌های اوباما هستم یا همان مسیری که بایدن پیگیری کرده را ادامه دهد. پس اگر می خواهیم این دیدارها تبدیل به مذاکره شوند، باید دستور کار تیم ایرانی مشخص شود. دوگانه مذاکره - لغو تحریم‌ها باید شکل بگیرد، به‌جای چیزی که اکنون به‌عنوان مذاکره - جنگ مطرح می‌شود، این باید به‌طرف مقابل تفهیم شود.»

برهم‌زدن تصویر ضعیف از ایران، لازمه توافق خوب

مهدی خانعلی‌زاده معتقد است الزامات رسیدن به توافق خوب در افزایش قدرت است. وی گفت: «برای اینکه اساساً با طرف آمریکایی به توافق خوب برسیم، افزایش قدرت ایران ضروری است. متأسفانه به دلایل مختلف و به‌اشتباه،

افزایش قدرت ایران، لازمه توافق خوب

بازنمایی‌ای که از ایران برای حضور در مذاکرات شکل‌گرفته، این است که ایران به دلیل ضعف، نگرانی از جنگ یا فشار اقتصادی به مذاکرات آمده است. این نگاه غلط است و باید توسط مقامات کشور به‌طرف مقابل ابلاغ شود، یعنی ایران به دلیل ترس از جنگ یا فشار اقتصادی پای میز مذاکره نیامده است. این نگاه بسیار خطرناک است و اساساً مذاکره را به سمت ناکامی می‌برد. باید اقدامی از سوی دستگاه دیپلماسی و حاکمیت ایران برای نمایش واقعیت قدرت ایران صورت بگیرد تا مذاکره به‌طور متوازن پیش برود و بتوانیم به توافق خوبی برسیم.شرایطی که با آن مواجهیم، خواسته‌های طرف آمریکایی و متأسفانه راهبردی که بخشی از دستگاه دیپلماسی ایران در پیش گرفته، آینده روشنی برای این دیدارها متصور نیست، یعنی اساساً متنی برای چانه‌زنی و انتقال امتیاز از یک‌طرف به طرف دیگر وجود ندارد و طرف آمریکایی به‌صورت دیکته‌کننده به دنبال تحقق خواسته های خود است. از این طرف هم ایران نتوانسته بازنمایی غلط ضعف خود را بشکند. حداقل در اظهارنظرها به نظر نمی‌رسد که اتفاق ویژه‌ای بیفتد، مگر اینکه در صورت‌مسئله، تغییرات لازم حاصل شود. تا زمانی که تغییری حاصل نشود، امکان رسیدن به نتیجه‌ای فارغ از خوب یا بد بودن آن، اساساً ممکن نخواهد بود. این مسئله‌ای است که باید در نظر داشته و مطمئن باشیم اگر ذیل فرایندی که آمریکایی‌ها تعریف کرده‌اند اقدام به مذاکره کنیم، نتیجه ای متفاوت‌تر از آنچه در عرصه بین الملل برای اوکراین در قبال آمریکا شکل گرفت، برای ما نخواهد بود.»

ابتدای جاده سنگلاخی قرار داریم

رسیدن به یک توافق خوب، هدفی است که به نظر می‌رسد، هم تیم مذاکره‌کننده آمریکایی به دنبال آن است، هم تیم سیاست خارجی کشور، اما رسیدن به یک توافق خوب بایدها و نبایدهایی دارد. برای بررسی این الزامات با ساسان کریمی، کارشناس مسائل بین‌الملل گفت‌وگو کردیم که متن آن را در ادامه از نظر می‌گذرانید.

ساسان کریمی

اول باید جلوی فعال‌سازی اسنپ‌بک را بگیریم

ساسان کریمی یکی از محصولات توافق خوب را فاصله‌گیری از فعال‌سازی اسنپ‌بک دانست و گفت: «محصولات توافق خوب این است که در این لحظه بتواند ما را از اسنپ‌بک فاصله دهد. این، اولویت اول است. اولویت بعدی نیز این است که تحریم‌های ثانویه را رفع کند و پس از آن بتواند زنجیر را از دست کشور باز کند؛ به اینکه یک توافق پایدار باشد اعتقادی ندارم، چون اساساً خیلی امکان‌پذیر نیست. اما آنچه باید باشد این است که تلاش کنیم قرارداد محکم باشد، ولی در عین حال باید تلاش کنیم برگشت‌پذیر هم باشد و چیزی به دست آید که در داخل کشور، در سطح جهان و در داخل آمریکا، بیشترین ذی‌نفعان را داشته باشد و کمترین دشمنان را. در آمریکا موقعیت این توافق وجود دارد چون می‌تواند موقعیتی برای آقای ترامپ ایجاد کند که پایدار باشد؛ چرا که کسی نمی‌آید توافق تندروترین فرد را به هم بزند و اینکه تمامی قوای ایالات متحده -چه دولت، چه کنگره و چه دیوان - اکنون هم‌سو هستند. توافق خوب، توافقی است که بیشترین ذی‌نفعان را داشته باشد؛ در داخل آمریکا، در داخل ایران و در محیط بین‌المللی. در واقع

این تنها مدلی است که می‌شود قدری ثبات از آن انتظار داشت. ضمن اینکه باید به‌سمت فاصله گرفتن و بعد رفع تحریم ها حرکت کنیم.»

فرصت مانور روی اهرم‌های فنی داریم

کریمی در پاسخ به این سؤال که توافق خوب، در سایه دادن و گرفتن چه امتیازاتی، محقق خواهد شد، گفت: «این به متن مذاکرات باز می‌گردد. به هر حال امتیازاتی که ما می‌دهیم از جنس فنی است و امتیازاتی که می‌گیریم از جنس رفع تحریم و آنچه پرداختی ما از مذاکره است، از جنس فنی و هسته‌ای است و آن چیزی که دریافت کردیم، از جنس رفع تحریم. رفع تحریم به هر حال چیزی است که برگشت پذیر است، باید امتیازات فنی ما نیز برگشت‌پذیر باشد که است، مشکلی نیست. اینکه چه امتیازاتی باید بدهیم؟ این بستگی به جزئیات مذاکره دارد. ولی فاصله فنی ما تا برجام امروز، خیلی بیشتر از سال ۲۰۱۵ است که ما به برجام رسیدیم. ما چیزهای خیلی بیشتری داریم که باید بدهیم تا به برجام برگردیم. بنابراین می‌توانیم روی این مقدار بیشتر مانور دهیم. البته بخشی از این را بدهیم و بخش دیگر را بابت چیز دیگری بدهیم تا بتوانیم تحریم‌های ثانویه را ملغی کنیم. ولی اهرم‌های فنی ما، اهرم های زیادی هستند و ما می‌توانیم مانور های بیشتری با این اهرم‌ها بدهیم.»

حمایت از تیم مذاکره‌کننده لازمه رسیدن به یک توافق خوب

رسیدن به یک توافق ملزوماتی در سیاست خارجی و سیاست داخلی دارد، کریمی درباره مهم‌ترین ملزومات آن گفت: «یکی از ملزومات این است که بلاهایی که سر تیم برجام آوردند نباید دوباره تکرار شود. ممکن است یکی از نگرانی‌های پس‌ذهن تیم مذاکره‌کننده این باشد که بعد از رسیدن به هر قرارداد یا تفاهمی، باید زیر فشار بی‌شائبه جناح مقابل قرار بگیرد. این صحیح نیست، اخلاقی هم نیست و از اخلاق سیاسی به دور است. باید آن حمایت هایی که اکنون از مذاکره‌کنندگان وجود دارد همیشه ادامه داشته باشد و هر اتفاقی که می‌افتد تصمیم نظام، دولت، ملت و کشور است. طبیعتاً با دست باز می روند و شما باید از آن چیزی که او به دست می‌آورد، حمایت کنید. به نظرم حمایت ادامه‌دار و تداوم حمایت از عزیزانی که می روند مذاکره می‌کنند مهم‌ترین مسئله در داخل است. شرایط بین‌المللی هم شرایط پیچیده‌ای است ولی الزاماً به ضرر ما نیست. بخش‌هایی از آن به سود ماست و ما باید، در این شرایط از ذی‌نفعان زیادی که در منطقه، در میان چین، روسیه، اروپا و ایالات متحده هستند، در مسیر توافق سازی استفاده کنیم. یعنی تلاش کنیم که برای آن‌ها بیشتر به‌صرفه است که ما به توافق برسیم تا اینکه به توافق نرسیم.»

سازوکارهای راستی‌آزمایی جایگزین شوند

محمودرضا آقامیری، کارشناس فناوری هسته‌ای، با تأکید بر حفظ دستاوردهای هسته ای ایران، مذاکرات با آمریکا را فرصتی برای احیای برجام دانست، مشروط بر اینکه فعالیت‌های کنونی متوقف نشود. برای دستیابی به توافقی رضایت‌بخش و لذت‌بخش برای ایران، حفظ دستاوردهای کنونی در حوزه هسته‌ای از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است..

برای توافق رضایت‌بخش حفظ دستاوردهای هسته‌ای ضروری است

آقامیری در ابتدا به ماهیت مذاکره اشاره کرده و آن را فرایندی توصیف کرد که در آن بده‌بستان‌هایی بین طرفین صورت می‌گیرد. وی تأکید کرد برای دستیابی به توافقی رضایت‌بخش و لذت بخش برای ایران، حفظ دستاوردهای کنونی در حوزه هسته‌ای از اهمیت ویژه ای برخوردار است. او توضیح داد این امر به معنای آن نیست که طرف مقابل صرفاً با نظارت آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بتواند راستی‌آزمایی مورد نظر خود را انجام دهد. به گفته وی، ایران باید تلاش کند تا شرایط کنونی، که پیشرفت‌های قابل‌توجهی را در حوزه فناوری هسته‌ای به همراه داشته و کشور را به نقطه‌ای مطلوب رسانده، حفظ شود. این کارشناس صنعت هسته ای افزود که رضایت ایران در مذاکرات باید در گروی حفظ وضعیت موجود فناوری هسته‌ای باشد.

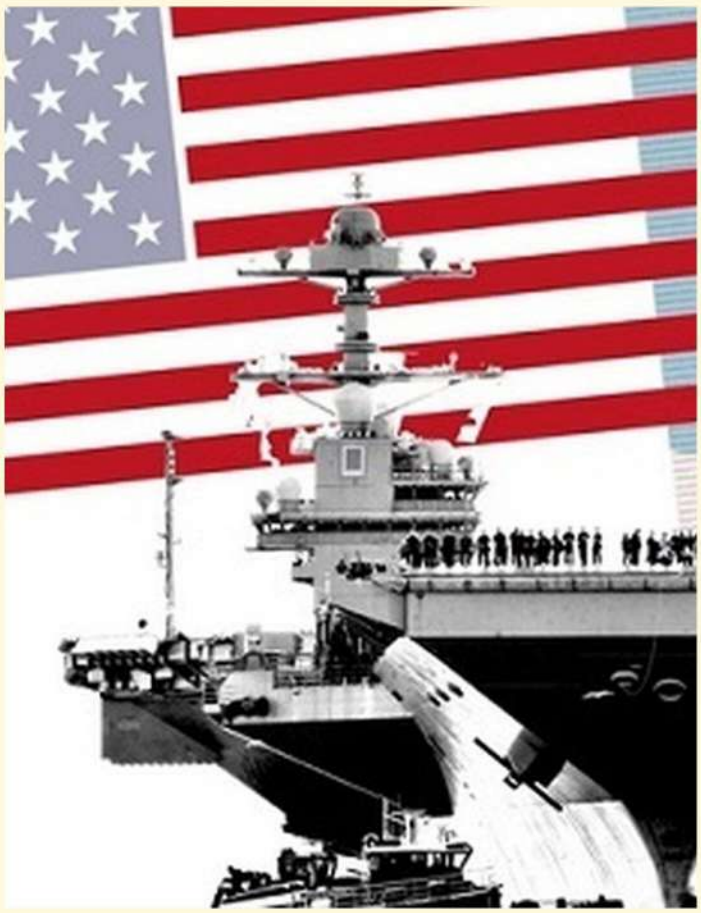
کاهش فعالیت‌های هسته‌ای به نفع کشور نیست

آقامیری در ادامه هشدار داد اگر سازوکار راستی‌آزمایی به گونه‌ای طراحی شود که منجر به کاهش فعالیت‌های هسته‌ای ایران شود، عملاً به معنای عقب‌گرد خواهد بود، که این امر به نفع کشور نیست. آقامیری پیشنهاد کرد که

به‌جای کاهش فعالیت‌ها، ایران باید ضمن حفظ و حتی گسترش شرایط موجود، سازوکاری جایگزین برای راستی آزمایی طراحی کند که خواسته‌های طرف مذاکره‌کننده را نیز در نظر بگیرد.

غنی‌سازی ۳٫۶۷ درصد در صورت احیای برجام مطلوب است

وی در ادامه به یک سناریوی فرضی اشاره کرد و گفت: «فرض کنید توافقی حاصل شود که ما به سطح غنی‌سازی ۳٫۶۷ درصد، مشابه آنچه در توافق برجام تعیین شده بود، بازگردیم.» او با اشاره به محدودیت زمانی باقی‌مانده از برجام، اظهار داشت که این توافق احتمالاً تا چند ماه آینده، برای مثال تا اوایل اکتبر یا حدود چهار پنج ماه دیگر به پایان خواهد رسید. آقامیری تأکید کرد ایران می‌تواند این مدت را تحمل کند، اما تفاوت بین بازگشت به شرایط برجام و احیای کامل این توافق را مورد توجه قرار داد. به گفته وی، مذاکرات باید به گونه‌ای پیش برود که به احیای کامل برجام منجر شود، نه اینکه صرفاً به توقف فعالیت‌های هسته‌ای ایران محدود گردد؛ چراکه از منظر مصلحت و منافع ملی، توقف بسیاری از فعالیت های هسته‌ای کنونی مقرون‌به‌صرفه نیست. آقامیری با اشاره به سابقه مذاکرات ایران با ایالات متحده اظهار داشت ارزیابی احتمال دستیابی به

توافقی با ویژگی‌های مطلوب از منظر فنی به عوامل متعددی بستگی دارد. به گفته وی، توانمندی مذاکره‌کنندگان ایرانی و اراده سیاسی طرفین ازجمله این عوامل هستند. او افزود هنوز مشخص نیست فضای مذاکرات به چه شکل خواهد بود و نمی‌توان با قاطعیت درباره نتیجه آن اظهارنظر کرد.

اگر مذاکرات برپایه اعتماد به وعده های آمریکا پیش برود نتیجه مثبتی نخواهد داشت

این کارشناس با اشاره به سابقه ایالات متحده، که به گفته وی نشان‌دهنده عدم پایبندی کامل و پایدار به وعده هایش بوده است، اظهار داشت اعتماد کامل به وعده‌های آمریکا منطقی به نظر نمی‌رسد. با این حال، وی تأکید کرد ایران برای اقناع افکار عمومی جهانی و اثبات این نکته که نه به دنبال جنگ است و نه در پی ساخت سلاح هسته‌ای، باید با اقتدار و عزت، به دنبال انجام امور خود به‌صورت مستقل باشد. آقامیری معتقد است این رویکرد می‌تواند افکار عمومی جهان را متقاعد کند که ایران بر اصول خود پایبند است و برای تحقق اهدافش تلاش می‌کند.

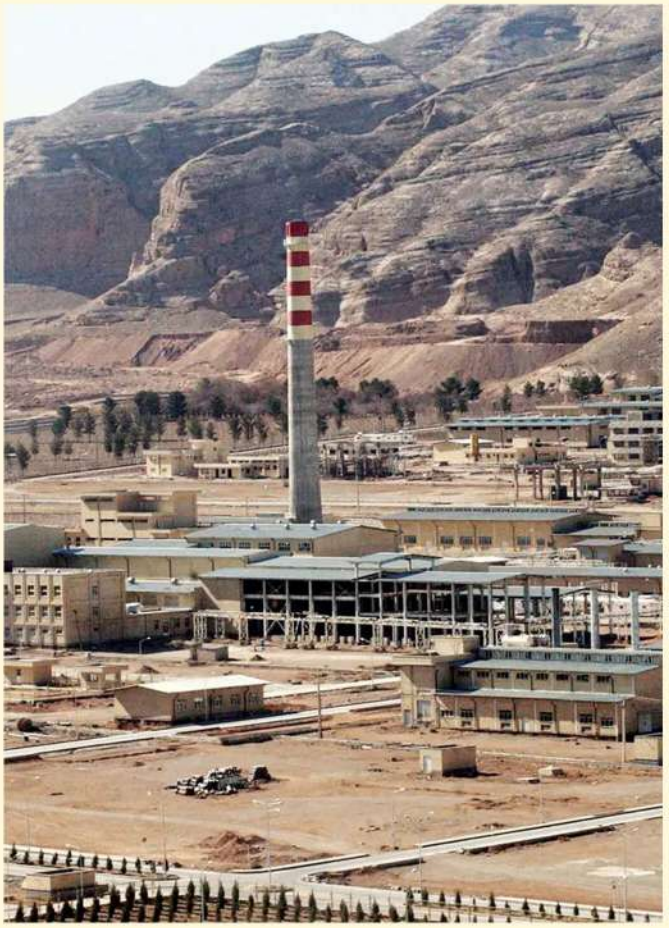

وی در پایان تصریح کرد اگر مذاکرات صرفاً بر پایه اعتماد به وعده‌های آمریکا پیش برود، نمی‌توان پیش‌بینی کاملاً مثبتی از نتیجه آن ارائه داد.

شفاف‌سازی در چهارچوب NPT و برجام و رفع تحریم‌ها شروط توافق خوب هستند

در پی برگزاری دور نخست مذاکرات میان ایران و ایالات متحده، محمدعلی بهمنی قاجار، کارشناس مسائل بین‌الملل، در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به تشریح ویژگی های یک توافق مطلوب هسته‌ای برای ایران پرداخت. وی با تأکید بر لزوم رعایت چهارچوب‌های حقوق بین‌الملل، احترام به حق حاکمیت ملی، استقلال و تمامیت ارضی ایران، شاخص‌های چنین توافقی را تبیین کرد.

لغو کامل تحریم‌ها از شروط توافق مطلوب است

به گفته بهمنی قاجار، توافق مطلوب توافقی است که در آن ایران در حوزه هسته‌ای تعهداتی مشخص ارائه دهد و در مقابل، در حوزه اقتصادی امتیازات قابل توجهی دریافت کند. وی تعهدات بین‌المللی ایران را بر اساس پیمان منع گسترش تسلیحات هسته‌ای (NPT) و توافق برجام و قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل متحد، شامل پایبندی به عدم نظامی‌سازی برنامه هسته‌ای و حفظ ماهیت صلح‌آمیز آن دانست. او تأکید کرد که مواضع رسمی دولت ایران نیز همواره بر صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای استوار بوده است. بنابراین، ایران می‌تواند با شفاف سازی این تعهدات، هرگونه سوءتفاهم یا نگرانی جامعه جهانی را برطرف سازد. این کارشناس مسائل بین‌الملل افزود که در مقابل این تعهدات، جامعه جهانی، به ویژه ایالات متحده به عنوان عضو دائم شورای امنیت، باید ایران را از هرگونه محدودیت و تحریم غیرقانونی آزاد کند. بهمنی قاجار لغو کامل تحریم‌ها، از جمله تحریم‌های اولیه و ثانویه را شرط ضروری برای تحقق یک توافق مطلوب دانست و اظهار داشت که این امر به ایران امکان می‌دهد تا سیاست خارجی و اقتصاد خود را تقویت کرده و حضور

مؤثری در اقتصاد جهانی داشته باشد. وی بهترین چهارچوب برای توافق را اثبات ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته ای ایران در ازای رفع کامل تحریم‌ها عنوان کرد. بهمنی قاجار تأکید کرد که چنین توافقی نه‌تنها به رفع نگرانی های بین‌المللی کمک می‌کند، بلکه زمینه را برای رهایی ایران از تهدیدات و مجازات‌های غیرقانونی فراهم می‌سازد.

همبستگی ملی به حمایت از دیپلماسی

بیاید این کارشناس در ادامه به الزامات سیاست داخلی و خارجی ایران برای تقویت تیم مذاکره‌کننده اشاره کرد. وی همبستگی و انسجام ملی کنونی را عاملی مثبت ارزیابی کرد و خواستار حمایت همه‌جانبه از تیم مذاکره‌کننده به رهبری وزارت امور خارجه و شخص وزیر امور خارجه، عباس عراقچی شد.

بهمنی قاجار با اشاره به سوابق مذاکراتی عراقچی در مذاکرات پیش و پس از برجام و جایگاه حقوقی وی به عنوان وزیر امور خارجه، او را مناسب ترین فرد برای هدایت این مذاکرات دانست. وی همچنین از توانمندی تیم فنی وزارت امور خارجه به عنوان پشتوانه‌ای قوی برای مذاکرات یاد کرد.

دستیابی به توافق امکان‌پذیر است

بهمنی قاجار در ادامه به شایعاتی مبنی بر تلاش ایالات متحده برای تحمیل محدودیت‌هایی بر برنامه‌های

شفاف‌سازی در چهارچوب NPT و برجام و رفع تحریم‌ها شروط توافق خوب هستند

موشکی، پهپادی و نظامی ایران اشاره کرد و این ادعاها را بیشتر با هدف تخریب مذاکرات دانست. وی تأکید کرد که چنین موضوعاتی مغایر با حاکمیت ملی و استقلال ایران است و به عنوان خطوط قرمز کشور مطرح نخواهد شد. او افزود که ایران می‌تواند با اثبات صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای خود، ضمن حفظ توان نظامی غیرهسته‌ای، از جمله توان موشکی و پهپادی، به توسعه آن ادامه دهد و حضور مؤثری در معادلات منطقه‌ای داشته باشد.

این کارشناس مسائل بین‌الملل در پایان اظهار داشت که با رعایت خطوط قرمز و حمایت از تیم مذاکره‌کننده، دستیابی به توافقی که در آن تحریم‌های اولیه و ثانویه لغو شود و ایران به اقتصادی پویا دست یابد، امکان‌پذیر است. وی این توافق را فرصتی برای تثبیت جایگاه ایران به عنوان کشوری مستقل و فعال در جامعه جهانی دانست.

تضمین توافق «اقدام برابر اقدام» است

«توافق خوب» چگونه توافقی خواهد بود؟ حسن بهشتی‌پور، تحلیل‌گر سیاسی معتقد است که برای مردم ایران، اولین خواسته از مذاکره و توافق، برداشته شدن تحریم‌های ظالمانه آمریکاست. او در عین حال تضمین یک توافق خوب را «اقدام برابر اقدام» می داند، زیرا از نگاه او هیچ تضمینی و هیچ اعتمادی در روابط بین‌الملل وجود ندارد.

بهشتی‌پور از رسانه‌ها و فعالان مجازی خواست که از تیم مذاکره‌کننده حمایت کنند و به طرف ایرانی در این مذاکرات اعتماد کنیم.

مذاکره نیست؛ دیالوگ است

حسن بهشتی‌پور در مورد الزامات رسیدن به یک توافق خوب گفت: «به نظر من این مذاکرات نیست به معنای negotiation، بلکه یک دیالوگ است. دو طرف دارند با هم گفت‌وگو می‌کنند تا به یک دستورکار مشخص برای مذاکره برسند؛ حالا اعم از مستقیم یا غیرمستقیم. فعلاً گفت‌وگو غیرمستقیم و به صورت مکتوب انجام می شود تا دستورکار مشخصی تعیین شود.

اولین موفقیت این است که به یک دستورکار مشخصی برسند و دو طرف معلوم باشد راجع‌به چه چیزی می خواهند مذاکره کنند. نکته دوم، به نظرم می‌رسد با تجربه‌ای که در مورد برجام داشتیم، بهترین راهکاری که می‌تواند به اصطلاح تضمین‌کننده توافق باشد، اقدام در برابر اقدام است. چون واقعیت این است که ما به مردم نمی‌گوییم که به‌اصطلاح در روابط بین‌الملل هیچ تضمینی و هیچ اعتمادی وجود ندارد؛ یعنی شما نمی‌توانید به هیچ کشوری، به غیر از خودتان اعتماد کنید. نمی‌توانید تضمینی هم بگیرید.

یعنی یک قرارداد هم - آن دفعه در مصاحبه با شما، فکر کنم گفتم - یک قرارداد هم در سطح بین‌المللی نداریم که تضمین داشته باشد، اصلاً تضمین معنا نمی‌دهد. تضمینش توافق دوطرف است؛ تا زمان و مادامی که دو طرف توافق

را ادامه می‌دهند، اجرا می‌شود. هرکدام به هر دلیلی بزنند زیر توافق، اجرا نمی شود. حالا هر قدر هم تضمین در متن توافق قید شود.

پس راهکاری که می‌تواند الآن، با توجه به تجربه برجام، مفید باشد این است که اقدام در برابر اقدام باشد. یعنی دو طرف توافق کنند که مثلاً راجع به یک اقداماتی همزمان، عمل خواهند کرد. اگر به نتیجه رسید و آن اقدامات درست اجرا شد، سراغ اقدامات بعدی بروند. یعنی به نظر می‌رسد با توجه به پیچیدگی، چندلایه بودن موضوع و نداشتن تضمین کافی و نداشتن اعتماد کافی، بهترین کار این است که اقداماتشان را مرحله‌ای انجام دهند. اگر انجام شد، مطمئن شدند تحقق پیدا کرد، بروند برای اجرای گام بعدی.

در توافقی هم که به دست می‌آید، می توانند پیش‌بینی کنند که اولاً همزمان باید باشد، ثانیاً اگر به هر دلیلی، در هر مرحله، آن توافق توسط طرف مقابل انجام نشد، پیش‌بینی کنند چه اقداماتی انجام شود. اقداماتی روشن و دقیق که هزینه‌زا برای هر دو طرف باشد. یعنی هر طرفی که بخواهد بزند زیر توافق - چون در موضوع برجام بیشتر احتمال می‌دادند اگر کسی بزند زیر توافق، طرف ایرانی خواهد بود، نه طرف مقابل - ولی به هر حال شد دیگر! طرف مقابل، یعنی آمریکا رفت زد زیر

برگه‌ها و عملاً خارج شد.

درست است، در توافق پیش‌بینی هم شده بود که چه اقدامی انجام شود، ولی آن اقدام برای طرف مقابل بازدارنده نبود. علاوه بر همزمان بودن، اقدامات باید همگن هم باشد. همگن بودن یعنی اگر مثلاً آن‌ها تعلیق می‌کنند تحریم را، ما هم اقدامات خودمان را تعلیق کنیم. اگر آن‌ها لغو می‌کنند، ما هم لغو کنیم. و بعد معلوم باشد که آن اقدام، همگن و هم‌وزن اقدام ماست.

به نظرم این تمهیدات اگر انجام شود تا حدود خیلی زیادی می‌توانیم اطمینان داشته باشیم که دیگر آن تجربه تلخ برجام تکرار نشود. منظور از تلخ هم از این بابت نیست که من برجام را قبول ندارم؛ همچنان معتقدم برجام خدمت بزرگی به ملت ایران بود، اما طرف آمریکایی زد زیرش و این مثل هر قرارداد دیگر، مثل قرارداد الجزایر که صدام زد زیرش، پاره‌اش کرد توی پارلمان آن کشور و جنگی را به ملت ایران تحمیل کرد.

این دلیل نمی‌شود ما بگوییم خودمان قرارداد بدی بستیم، چون صدام‌زده زیرش. ممکن است قرارداد خوب باشد اما طرف مقابل به هر دلیلی آن را اجرا نکند. و ما باید از قبل تمهیداتی که لازم است را انجام دهیم که برایش هزینه ساز باشد.»

اتکا به قدرت خارجی باعث شکست است

بهشتی‌پور در مورد آنکه لزوم رسیدن به یک توافق در سیاست داخلی و خارجی چیست، توضیح داد: «اولاً که مهم‌ترین مسئله‌مان این است که ما باور کنیم با اتکا به نیروی خارجی نمی توانیم منافع خودمان را تأمین کنیم. تمام کشورهایی که اتکا به قدرت خارجی داشتند - چه چین باشد، چه روسیه، چه آمریکا، چه اتحادیه اروپا - در طول تاریخ، مطالعه بفرمایید که شکست خوردند و اتکا به نیروی خارجی، نتیجه‌اش این می‌شود که قدرت‌ها می‌روند با هم سازش می می‌کنند و سر شما بی‌کلاه می‌ماند.

بنابراین اولین چیزی که باید بین مردم ایران جا بیفتد - ایرانی‌های داخل و خارج کشور - همه باید به این باور برسند که فقط با اتکا به مردم خودمان می‌توانیم حق خود را بگیریم و نباید اتکایی به روسیه، چین، آمریکا، اروپا یا هر قدرت دیگری داشته باشیم. تنها قدرت لایزال، خداوند است و بعد از آن قدرت مردمِ آن کشور که می‌تواند پشتیبان قوی برای تحقق اهداف باشد.

نکته دوم این است که باید به این باور برسیم که به هر دلیلی، باید به مذاکره کننده خودمان اعتماد داشته باشیم، نه به طرف مذاکره. اصلاً ما نمی‌توانیم به

طرف مقابل، هر که می‌خواهد باشد، اعتماد کنیم؛ باز هم تأکید می‌کنم چه روسیه، چه چین، چه هند، چه آفریقای جنوبی، چه آلمان، انگلیس، فرانسه یا آمریکا، به هیچ‌کدام نمی‌توان اعتماد کرد.

ما باید به مردم خودمان اعتماد کنیم و دوم به مذاکره‌کننده خودمان. یعنی باید از این تیمی که رفته برای ما مذاکره کند، پشتیبانی کنیم، نه اینکه به خاطر رقابت‌های جناحی و گروهی او را بی‌اعتبار کنیم. بنابراین آقای عراقچی، آقای تخت‌روانچی، آقای غریب‌آبادی یا هر عزیز دیگری، وقتی از طرف ایران برای مذاکره می‌رود، ملت ایران باید توجیه باشد که ۸۵ میلیون نفر باید از او حمایت کنند تا بتواند با قدرت و قوت پای میز مذاکره بنشیند.

نه اینکه ما در روزنامه‌ها، در فضای مجازی، در محافل، به او ناسزا بدهیم و بگوییم این‌ها سازش‌کارند، خائن هستند، رفته‌اند ایران را بفروشند. اگر ما به یک راه‌حل رسیدیم و قرار شد مذاکره کنیم، چه مستقیم چه غیرمستقیم، همه باید از مذاکره‌کننده حمایت کنیم، نه اینکه قبل از اینکه برود سر میز مذاکره، او را بی‌اعتبار کنیم. وقتی یک مذاکره‌کننده را بی

اعتبار می‌کنیم، اولین ضربه را خودمان به او زده‌ایم در برابر دشمن.»

مذاکره بی‌حاصل بهتر از جنگیدن است

بهشتی‌پور در مورد پیش بینی نتیجه مذاکرات هم گفت:«پیش‌بینی نتیجه مذاکرات واقعاً مشکل است. ولی من می گویم که هزار ساعت مذاکره بی‌حاصل، بهتر از یک ساعت جنگیدن است. این را باید برای مردم تبیین کنیم که والله، مذاکره کردن یا نکردن اصلاً چیز بد یا خوبی نیست؛ مذاکره کردن یک وسیله است.

بستگی دارد که شما کی، کجا، چگونه مذاکره می‌کنید، بر اساس چه دستور کاری مذاکره می‌کنید و نتیجه آن چه خواهد بود. من فقط می‌توانم پیش‌بینی کنم که این گفت‌وگو در مرحله اول می تواند به یک دستورکار مشخص برسد و آن دستورکار هم طولانی خواهد بود. یعنی نباید انتظار داشته باشیم که موضوع، در عرض یک ماه حل و فصل شود.

خیلی کار دارد. چون مجموعه‌ای از مسائل پیچیده بین ایران و آمریکا وجود دارد. تحولات فوق‌العاده سریعی هم در حال رخ دادن است؛ هم طرف ایرانی با تحولاتی روبه‌رو بوده، هم طرف آمریکایی و هم جهان و منطقه با تحولات بزرگی مواجه بوده‌اند.

وقتی هر سه وجه را در نظر می‌گیریم،

تضمین توافق «اقدام برابر اقدام» است

اصلاً اوضاع قابل مقایسه با تیرماه ۱۳۹۴، که توافق پنجم به دست آمد، نیست. اوضاع خیلی پیچیده‌تر و سخت‌تر شده است؛ نه فقط برای ایران، برای طرف مقابل هم همین‌طور و برای منطقه هم. بنابراین با در نظر گرفتن همه این مؤلفه‌ها در ایران، در طرف آمریکایی و در منطقه، پیش بینی من این است که این گفت‌وگو طولانی خواهد بود و نباید انتظار نتیجه فوری داشت.

اما همین گفت‌وگو، حداقل باعث ایجاد آرامش می‌شود. اولاً ضریب درگیری و جنگ را کاهش می‌دهد، ثانیاً موجب امید به آینده می‌شود؛ و این پیام را دارد که به سمت راه‌حل‌های دیپلماتیک می‌رویم و تلاش می‌کنیم مشکلات کشور را از طریق دیپلماسی حل کنیم.»

برای رسیدن به یک توافق خوب، باید صحنه سیاست خارجی را چندجانبه دید

حمیدرضا غلام‌زاده، کارشناس مسائل بین‌الملل معتقد است این انتظار وجود ندارد که مذاکرات لزوماً به نتیجه برسد و در مورد الزامات رسیدن به یک توافق خوب گفت: «انتظار نداریم لزوماً این مذاکرات به نتیجه برسد. به این معنی که یک توافق شکل بگیرد و مجموعه‌ای از گام‌ها برای دو طرف تعریف شود و شبیه برجام، یک سند امضا شود.

برای رسیدن به یک توافق خوب، باید صحنه سیاست خارجی را چندجانبه دید

«انتظار نداریم لزوماً این مذاکرات به نتیجه برسد. به این معنی که یک توافق شکل بگیرد و مجموعه‌ای از گام‌ها برای دو طرف تعریف شود و شبیه برجام، یک سند امضا شود. لزوماً به این نخواهد رسید؛ چراکه شرایطی که در آن قرار داریم، چه از نظر سیاست خارجی دو طرف و شرایط منطقه‌ای و چه از نظر سیاست داخلی کشور آمریکا و مجموع عوامل و شرایط، به نظر نمی‌رسد فضای هموار برای رسیدن به توافق باشد. اما ممکن است در مقاطع مختلف و به‌طور موردی، دستاوردها و توافقاتی بین دو کشور داشته باشیم. اما توافق خوب طبیعتاً به این معناست که امتیازاتی که ایران می دهد و از حق خودش کوتاه می‌آید، کاملاً غیرضروری باشد و به خط قرمزهای خودش نزدیک نشود. طبیعتاً ایران نباید از خط قرمز خود عبور کند، اما نباید به آن نزدیک هم بشود. تا جایی که می‌تواند باید فاصله‌اش را از این موضوعات حفظ کند. در عوض باید از امتیازی که می‌دهد، یک دستاورد عملی، قابل ارزیابی و متقن به دست آورد و از کلی‌گویی یا اقدام عینی از طرف ما و اقدام غیرعینی از طرف آن‌ها خودداری کند. به عنوان مثال در برجام، ریختن بتن در آب سنگین اراک یک اقدام عینی، مشخص و قابل ارزیابی بود ولی برخی از رفع تحریم‌ها که به‌طور کامل برداشته نشد، مواردی بودند که غیرقابل

ارزیابی بودند. قابل ارزیابی بودن و قابل صحت‌سنجی بودن موارد توافق، حتماً مهم است. برخی می‌گفتند حرف مقامات آمریکا و صحبت‌های جان کری قابل اتکا است و سندهایی امضا شد که بعداً ثابت شد پوچ بوده‌اند. بنابراین، عینی بودن و قابل ارزیابی بودن بسیار مهم است. الزامات رسیدن به یک توافق در سیاست خارجی این است که شما صحنه را درست ببینید. صحنه دوجانبه نیست؛ بلکه چندجانبه است، حتی اگر مذاکرات دوجانبه انجام شود. در هر صورت، صحنه موضوعات بین‌المللی بیش از دو وجه دارد و دیگران ممکن است احساس خطر یا فرصت کنند و بخواهند مداخله کنند. منافع برای آن‌ها مهم است، تهدیدها برایشان مهم است. پس توافق خوب در سیاست خارجی این است که تا جایی که ممکن است امتیازات بیشتری بگیرد، چندوجهی باشد و بتواند از امتیازات و منافع دیگران در راستای منافع خودش استفاده کند.» □

برای رسیدن به یک توافق خوب، باید صحنه سیاست خارجی را چندجانبه دید

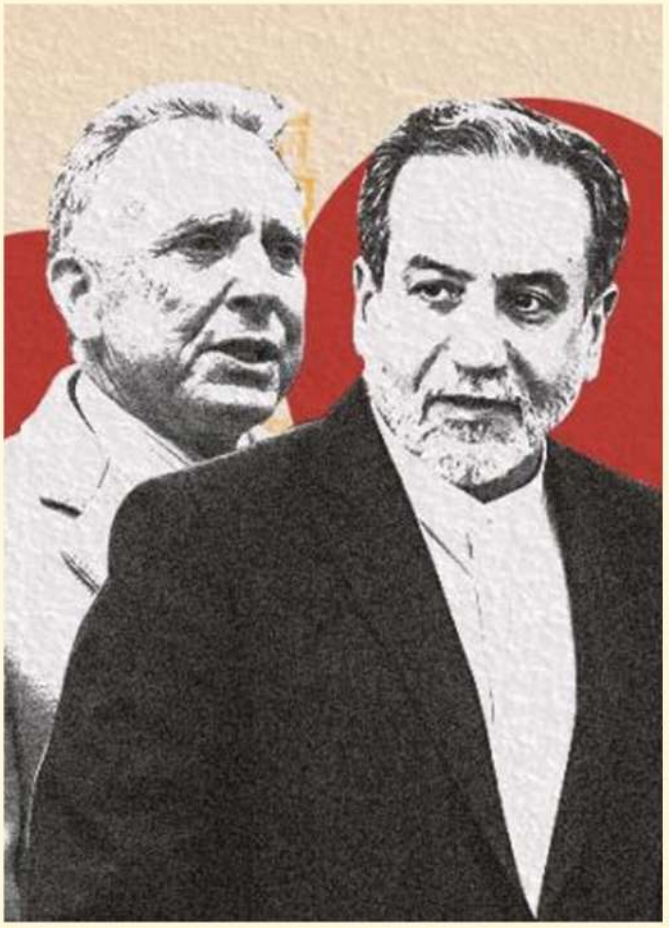
نظارت‌های قانونی آژانس را بپذیریم

سیدرضا صدرالحسینی، کارشناس مسائل بین‌الملل معتقد است که توافق خوب به معنای پذیرش نظارت‌های قانونی آژانس و در عین حال عدم پذیرش کاستن از توانمندی‌های هسته‌ای است. او با اشاره به ضرورت حفظ منافع ملی در مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا نسبت به شرطی شدن فضای اجتماعی و اقتصادی کشور هشدار داده و معتقد است که آمریکایی‌ها در موقعیتی نیستند که بتوانند اراده خود را تحمیل کنند.

نظارت‌های قانونی آژانس را بپذیریم

هر طرف با بسته‌ای از خواسته‌ها وارد مذاکره شده است

سیدرضا صدرالحسینی کارشناس مسائل بین‌الملل معتقد است با عنایت به عدم مشخص بودن چهارچوب مذاکرات، قطعاً و یقیناً هر یک از طرفین با بسته‌ای از خواسته‌ها وارد این مذاکره غیرمستقیم شده‌اند. او در این باره گفت: «با یک تأمل چندساعته می‌توان این خواسته‌ها و مطالب مطرح‌شده ایدئال در هر یک از کشورها را مورد توجه قرار داد. آنچه که مشخص است، آمریکایی‌ها در هفته‌های گذشته با یک تهدید غیرمعتبر اما به شدت همراه با هیاهو و پوشش رسانه‌ای وارد این مذاکرات شده‌اند و در مقابل، جمهوری اسلامی با طمأنینه و آرامش و با یک بسته کامل در دو موضوع اساسی رفع تحریم‌ها و پرونده هسته‌ای وارد این مذاکرات شده است. آنچه که مشخص است، این است که جمهوری اسلامی کاملاً واقف به آن چیزی است که می خواهد و آمریکایی‌ها نیز در مقابل به دنبال آن هستند که جمهوری اسلامی به حداقل‌های مورد نظر خود در دو موضوع پیش‌گفته نرسد. بر این اساس به نظرمی رسد که مذاکرات طولانی‌ای را در پیش داشته باشیم و برای هر یک از جزئیات و اضلاع این دو موضوع ساعت‌ها و روزها بایدگفت‌وگو کرد و موارد مختلف آن را مورد مداقه قرار داد. باید توجه داشت که

تیم مذاکره‌کننده جمهوری اسلامی با حمایت کامل ملت ایران، برای احقاق حق ملت در دو موضوع پیش‌گفته وارد این مذاکرات شده است. بنابراین، قطعاً در حال حاضر امکان پردازش جزئیات این موضوع وجود ندارد. اما آنچه که گفته شد، کلیاتی است در خصوص بسته مورد نظر ایران که بیان شد. اما اگر دقت بیشتری در این دو موضوع اصلی شود، این است که ایران به‌دنبال این موضوع است که از همه حقوق خویش در حوزه فناوری‌های هسته‌ای صلح‌آمیز بهره‌مند باشد و در ارتباط با موضوع تحریم‌ها نیز آنچه که در اختیار ترامپ است باید در یک فرایند منطقی، هم از جهت زمان، هم از جهت امکان و راستی‌آزمایی در این رابطه صورت بگیرد و گام‌به‌گام در مسیر باید جلو رفت. البته ایران، با توجه به اینکه دارای منطق، استدلال و عقلانیت است حتماً در رابطه با این مذاکره می‌تواند بخشی از خواسته‌های قانونی و مشروع طرف مقابل را نیز در حقیقت اجرایی کند. درباره امتیازی که ما باید بدهیم، باید ببینیم آن‌ها چه می‌خواهند. ما در حوزه مسائل هسته‌ای خودمان می‌توانیم با نظارت قانونی، سازمان انرژی هسته‌ای و تحت پروتکل NPT، به توانمندی‌های هسته‌ای صلح‌آمیز خودمان در حقیقت دست پیدا

تضمین توافق «اقدام برابر اقدام» است

کنیم. همچنین براساس اینکه عضو NPT هستیم، نظارت‌های قانونی آژانس را بپذیریم و با آژانس تعامل داشته باشیم و در این رابطه هیچ‌گونه کاستی و کم شدن توانمندی یا توانایی خودمان را نخواهیم.»

مذاکرات نباید فضای سیاسی و اقتصادی ما را شرطی کند

صدرالحسینی در ادامه با اشاره به اینکه ما با نگاه سیاست خارجی داریم به این مسئله نگاه می‌کنیم، گفت: «قطعاً این مذاکرات تأثیرات اجتماعی داخلی خواهد داشت، اما ما تا حد ممکن باید کنترل داشته باشیم که این مذاکرات فضای اجتماعی و اقتصادی ما را شرطی نکند. بنابراین، با توجه به اینکه یک تیم کامل در این مذاکرات در حوزه‌های مختلف حضور دارند، ما براساس گفت وگویی که با طرف مقابل خواهیم داشت، بر اساس همان چهارچوبی که در ابتدا توضیح دادم، می‌توانیم موضوعات و مسائل مختلف را با مشورت مرکز یا تهران به‌گونه‌ای پیش ببریم که منافع ملی ما و امنیت ملی ما به‌طور کامل تأمین بشود.»

شرایط آمریکا طوری نیست که بتواند اراده‌اش را تحمیل کند

این کارشناس مسائل بین‌الملل در بخش پایانی گفت‌وگو در تحلیل فرایند رد و بدل شدن پیام‌ها و مذاکرات گفت: «به نظر می‌آید آمریکایی‌ها به دلیل نیاز به مذاکره با ایران و قبول بعضی از شروط کشور یعنی پذیرش مکان و چهارچوب مورد نظر جمهوری اسلامی آمادگی پذیرش توافق برد-برد را با ایران داشته باشند. البته در این جریان، قطعاً صهیونیست‌ها و شخص نتانیاهو فعال خواهند بود و سعی می‌کنند که آمریکایی‌ها موارد مورد نظر جمهوری اسلامی را همراهی نکنند. اما به نظر می آید با توجه به شرایط کنونی در داخل آمریکا، منطقه و نظام بین‌الملل شرایط آمریکا به گونه‌ای نیست که بتوانند اراده خودشان را تحمیل بکنند.» □

نظارت‌های قانونی آژانس را بپذیریم

حفظ قدرت دفاعی لازمه یک توافق خوب است

عبدالرضا فرجی‌راد، دیپلمات پیشین، معتقد است که یک توافق خوب نیازمند حفظ قدرت دفاعی ایران و اثبات صلح‌آمیز بودن برنامه هسته‌ای است، همراه با یک‌صدایی داخلی و مدیریت حساسیت‌های خارجی. رسیدن به یک توافق خوب، علاوه بر اهمیت آنچه در پشت درهای بسته و محتوای گفت‌وگوها می‌گذرد، نیازمند فراهم شدن مقدماتی است.

حفظ قدرت دفاعی لازمه یک توافق خوب است.

برای مثال یک‌صدایی در فضای سیاسی داخل و عدم تضعیف تیم مذاکره‌کننده، می‌تواند امکان مقابله با فضاسازی رسانه های خارجی را هموار کند. این اگرچه همه ماجرا نیست، اما در هموار کردن مسیر مذاکره بی‌تأثیر نیست. در گفت وگو با عبدالرضا فرجی‌راد، دیپلمات پیشین و استاد ژئوپلیتیک، به بررسی الزامات یک توافق خوب پرداختیم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

طرف آمریکایی نباید مسئله هسته‌ای ایران را وارد فاز سیاسی کند

فرجی‌راد معتقد است توافق خوب برای ایران توافقی است که هم قدرت دفاعی ایران حفظ شود، هم اثبات کند که به دنبال سلاح هسته‌ای نیست و توضیح داد: «توافق خوب برای ایران این است که هم قدرت دفاعی حفظ شود و هم بتواند بر اساس تفکری که دارد، یعنی اینکه دنبال سلاح هسته‌ای نیست، این اعتماد را در طرف مقابل ایجاد کندو طرف مقابل هم که آمریکاست، اعتماد کند که ایران واقعاً دنبال سلاح هسته‌ای نیست و برای اثبات این مسئله حاضر است میزان غنی‌سازی را کاهش دهد و نظارت ها را بپذیرد، به‌نحوی‌که رضایت طرف مقابل را جلب کند و بتواند میزان غنی سازی‌اش را هم برای کاربرد علمی و توسعه علمی کشور به کار بگیرد. طرف آمریکایی نباید مسئله هسته‌ای ایران و

توافق با ایران را وارد فاز سیاسی کند؛ فازی که می‌تواند منطقه‌ای یا جهانی باشد و رقابت‌های ژئوپلیتیکی به وجود بیاورد. درواقع آنچه که خود ترامپ گفته که «چیزی از ایران نمی‌خواهم به جز اینکه ایران به سلاح هسته‌ای دسترسی پیدا نکند»، باید بر اساس همین مبنا باید حرکت کند و ایران هم حاضر است که بر همین مبنا این اعتماد را به آمریکا بدهد که دنبال سلاح نیست. لذا موضوعات دیگر نباید وارد گفت‌وگوها شود؛ چراکه این گفت وگوها را به خطر می‌اندازد یا طولانی می‌کند، زیرا وقت مذاکرات با توجه به اسنپ‌بک و مکانیسم ماشه، زیاد نیست.»

یک‌صدایی، مقدمه رسیدن به یک توافق خوب است

فرجی‌راد در مورد اینکه مقدمات رسیدن به یک توافق خوب در سیاست داخلی و خارجی چیست، گفت: «در سیاست داخلی باید همدلی ملی ایجاد شود که این اتفاق افتاده است. حرف‌هایی دیدیم از افرادی که وابسته به گروه های تندرو بودند، حتی افرادی که نماینده مجلس بودند. متأسفانه علی رغم اینکه رهبری این مسئله را تأیید کردند، بودند افرادی که حرف‌هایی زدند که نادرست و برخلاف نظر رهبری، رئیس جمهور، شورای عالی امنیت ملی و... بود.

حفظ قدرت دفاعی لازمه یک توافق خوب است

لذا همه مقامات، احزاب، شخصیت‌ها، اهل قلم، همه یک‌صدا دنبال این باشند که کشور، در این مذاکرات، چه مستقیم چه غیرمستقیم، به یک راه‌حل برسد، تحریم‌ها از روی دوش مردم برداشته شود و وضع اقتصادی کشور تغییر کند. هرکسی که خلاف این نظر عمل کند، خیر و صلاح نظام، مردم و کشور را نمی‌خواهد. از نظر خارجی باید خیلی دقت کنیم.

به نتیجه رسیدن مذاکرات ایران و آمریکا، ضمن اینکه بسیاری را خوشحال می‌کند، بعضی از کشورها، به‌ویژه کشورهای منطقه را ناراحت می‌کند که در رأس آن‌ها اسرائیل قرار دارد. اسرائیل همچون گذشته که تلاش می‌کرد مذاکرات ایران و آمریکا به شکست بیانجامد و در این راه موفقیت‌هایی هم به دست آورد، این بار هم از تلاش دست برنمی‌دارد؛ حتی دنبال این است که آمریکا را به جنگ با ایران بکشاند.

بنابراین ما باید دقت بکنیم که بعضی با تندروی در داخل، بهانه دست اسرائیل ندهند. از طرفی، غیر از اسرائیل کشورهای دیگری هم هستند که آمادگی جنگ بین ایران و آمریکا در منطقه را ندارند، اما دوست هم ندارند که ایران و آمریکا به توافق برسند.

چون به توافق رسیدن ایران و آمریکا باعث تقویت ایران از نظر اقتصادی، سیاسی، امنیتی و پشتوانه منطقه‌ای می شود. ضعیف ماندن ایران باعث قدرتمند بودن آن‌ها در منطقه است. مسئله سوم در رابطه با سیاست خارجی، این است که نباید اقدامی بکنیم که دیگران تحریک شوند. مثلاً ما نباید مذاکره با اروپا را رها کنیم.
الان ترامپ که با اروپایی‌ها مشورت نکرده، آنها ناراحتند. بنابراین ما باید به مذاکرات با اروپا بعد از مذاکره با آمریکا، سرعت دهیم و سعی کنیم که اروپایی‌ها در جریان قرار بگیرند. روسیه و چین هم همین‌طور.

این‌ها عضو ۱+۵ بودند، باید آن‌ها را در جریان مذاکرات قرار دهیم. ضمن آنکه روابط خود با آمریکا را در مذاکرات حفظ کنیم.
یعنی همه باید بدانند ایران کشوری است گسترده و تصمیم‌گیرنده نهایی است، اما با مشورت دیگرانی که از گذشته در این کار سهیم بودند. لذا مسئله مهم این است که ما اجازه ندهیم حساسیت‌ها برانگیخته شود که بتوانند جلوی این مذاکرات سنگ اندازی کنند.»
فرجی‌راد در مورد سرنوشت احتمالی توافق هم گفت:«فکر می‌کنم در روز اول که مذاکرات اولیه است،ایران

حفظ قدرت دفاعی لازمه یک توافق خوب است

بتواند چهارچوبی را تعیین کند و ببیند در این مذاکرات طرف آمریکایی خواستش چیست و همچنین اگر وقتی را برای مذاکره بعدی تعیین کنند، ۳۰ درصد راه را رفته‌اند. یعنی نشان می‌دهد چیزی که آمریکایی‌ها از طرف ایرانی می‌خواهند، به آن فکری که ایران دارد نزدیک است. یعنی طرف آمریکایی می خواهد روی مسئله هسته‌ای تمرکز کند و چالشی که وجود دارد در رابطه با میزان غنی‌سازی است و اینکه دو طرف می‌توانند با گفت‌وگو، بدون تبلیغات منفی و تهدید به توافقی در آینده برسند.»

حفظ صنعت هسته‌ای، عدم ورود به مسائل دفاعی و رفع عملیاتی تحریم‌ها شروط توافق مطلوب هستند

با توجه به آغاز مذاکرات بین ایران و تیم جدید مذاکره کننده آمریکا گفت‌وگویی با امیرعلی ابوالفتح، کارشناس مسائل بین‌الملل، انجام شد تا دیدگاه وی درباره تعریف توافق مطلوب، الزامات تحقق آن در سیاست داخلی و خارجی و پیش‌بینی روند مذاکرات را جویا شویم.

حفظ صنعت هسته‌ای، عدم ورود به مسائل دفاعی و رفع عملیاتی تحریم‌ها شروط توافق مطلوب هستند

توافقی مطلوب است که از موضوعات هسته‌ای فراتر نرود

ابوالفتح در ابتدا در مورد تعریف یک توافق خوب و الزامات سیاست داخلی و سیاست خارجی برای تحقق آن اظهار داشت که توافق، موضوعی چندوجهی است و در شرایط کنونی، توافقی برای ایران مطلوب خواهد بود که صرفاً در حوزه هسته‌ای با ایالات متحده باشد و به سایر حوزه‌ها یا موضوعات دیگر تسری پیدا نکند. او تأکید کرد که در صورت طرح موضوعات دیگر، این موضوعات نباید از خطوط قرمز جمهوری اسلامی ایران عبور کنند. این کارشناس مسائل بین الملل در ادامه افزود که هر توافقی به صورت نسبی ارزیابی می‌شود و ممکن است نسبت به یک موضوع، مطلوب و نسبت به موضوعی دیگر، نامطلوب باشد. وی تأکید کرد که در زمان انعقاد توافق، باید منافع ملی کشور تأمین شود و خسارت‌های احتمالی به حداقل برسند. او با اشاره به اینکه هیچ توافقی کاملاً بدون محدودیت نیست، اظهار داشت که این محدودیت‌ها باید به حداقل ممکن کاهش یابند و به موضوعات حیاتی کشور آسیب نرسانند.

۳ خط قرمز اصلی برای مذاکره با آمریکا

ابوالفتح در تشریح خطوط قرمز ایران، سه محور اصلی را برشمرد: خست، حفظ صنعت هسته‌ای و تولید صنعتی سوخت

هسته‌ای به‌عنوان یک خط قرمز غیرقابل مذاکره است. وی خاطرنشان کرد که البته می‌توان درباره جزئیات، کمیت و کیفیت این صنعت گفت‌وگو کرد، اما اصل موضوع غیرقابل مذاکره است. دوم، عدم ورود به مسائل دفاعی، به‌ویژه توان موشکی و پهپادی کشور است. او تأکید کرد که توان دفاعی ایران به‌هیچ‌وجه نباید موضوع مذاکره یا توافق قرار گیرد. سوم، رفع تحریم‌ها به‌صورت واقعی و عملیاتی است و نه صرفاً روی کاغذ. به گفته وی، رفع تحریم‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که ایالات متحده نتواند از طریق اقدامات دیگر، مانع بهره‌مندی ایران از مزایای اقتصادی توافق شود. ابوالفتح این سه محور را خطوط قرمز ایران دانست و اظهار داشت که حفظ این موارد، شرط لازم برای یک توافق خوب است.

توافق راه‌حل جادویی تصور نشود

ابوالفتح در ادامه درمورد الزامات سیاست داخلی که با هدف کمک به دیپلماسی باید مورد توجه قرار گیرد، گفت: «هر توافقی باید مورد پذیرش کلیت نظام جمهوری اسلامی ایران باشد. تمامی ارکان تصمیم‌گیر کشور، از جمله افرادی که براساس قانون در حوزه‌های سیاست خارجی، امنیت، اقتصاد و انرژی هسته‌ای صلاحیت تصمیم‌گیری دارند،

حفظ صنعت هسته‌ای، عدم ورود به مسائل دفاعی و رفع عملیاتی تحریم‌ها شروط توافق مطلوب هستند

باید در این فرایند دخیل باشند.» ابوالفتح تأکید کرد که نباید توافق گرفتار اختلافات داخلی شود، به‌گونه‌ای که گروهی آن را بپذیرند و گروهی دیگر رد کنند. وی این موضوع را در موفقیت یا شکست توافق حائز اهمیت دانست. او همچنین هشدار داد که نباید تصور شود توافق، مانند یک راه‌حل جادویی، تمامی مشکلات کشور در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی را حل خواهد کرد. به گفته ابوالفتح، برخی مشکلات کشور ناشی از نبود توافق با ایالات متحده هستند و حصول توافق ممکن است این بخش‌ها را متحول کند، اما مشکلات دیگر کشور ارتباطی به این موضوع ندارند و نیازمند راه‌حل‌های جداگانه هستند.

مذاکرات به دلیل سابقه بدعهدی آمریکا از دوره برجام دشوارتر است

در خصوص الزامات سیاست خارجی نیز، ابوالفتح پایبندی ایالات متحده به تعهداتش را شرط اصلی دانست. وی با اشاره به سابقه بدعهدی ایالات متحده، به‌ویژه خروج این کشور از توافق در دولت‌های پیشین، اظهار داشت که تعهدات ایالات متحده نباید وابسته به رئیس‌جمهور وقت باشد. او تأکید کرد که دولت ایالات متحده، صرف‌نظر از

اینکه چه کسی در رأس آن قرار دارد، باید به تعهدات خود پایبند بماند. به گفته وی، عدم پایبندی ایالات متحده به تعهداتش، دستیابی به توافق‌های بعدی را دشوارتر خواهد کرد. ابوالفتح افزود که بی اعتمادی مضاعف کنونی در تهران نسبت به واشنگتن، که ناشی از بدعهدی‌های پیشین است، مذاکرات را از دوره توافق برجام دشوارتر کرده است. در حوزه سیاست خارجی، همچنین این کارشناس مسائل بین‌الملل به مداخله یا اقدامات مخرب طرف‌های دیگر اشاره کرد، اما مهم‌ترین الزام خارجی را باید پایبندی ایالات متحده به تعهداتش دانست. او تأکید کرد که این پایبندی، فارغ از خوب یا بد بودن توافق، ضروری است.

احتمال دستیابی به توافق افزایش یافته است

وی در پایان درباره احتمال دستیابی به یک توافق خوب با توجه به شرایط فعلی مذاکرات اظهار داشت که با توجه به تحولات اخیر، احتمال دستیابی به توافق افزایش یافته، اما این امر قطعی نیست. او به مذاکرات غیرمستقیم اخیر و عدم رد مذاکره از سوی ایالات متحده اشاره کرد و گفت که برخلاف گذشته، که مذاکرات به نتیجه نرسیده بود، این موضوع نشانه‌ای از جدیت نسبی طرفین است. ابوالفتح افزود که اگر مذاکرات مستقیم بود و به

توافق راه‌حل جادویی تصور نشود

نتیجه نمی‌رسید، می‌توانست نشانه‌ای از عدم تمایل باشد، اما ادامه مذاکرات و برنامه‌ریزی برای دیدار بعدی، که احتمالاً روز شنبه هفته آینده برگزار خواهد شد، نشان می‌دهد که جلسه اول چندان متشنج نبوده و اتفاقات منفی قابل توجهی رخ نداده است. وی این موضوع را عاملی برای افزایش شانس توافق دانست، اما تأکید کرد که همچنان نمی‌توان با قطعیت از حصول توافق سخن گفت.

الله اکبر

کیهان فوق‌العاده

شنبه ۱۴ مهر ۱۳۹۴ — ۱۵ صفر ۱۴۳۷

مقام معظم رهبری:
اقتصاد را وابسته نکنیم به اینکه ببینیم آمریکا آیا آن معافیت‌ها را تمدید خواهد کرد یا نه! خیلی از کارها و اقدامات لازم عملاً معطل این مانده که ببینیم دیگران چه تصمیمی میگیرند!

۸۰ میلیون ایرانی اسیر سیاست غلطِ امید به مذاکره!

خرمشهر با مذاکره آزاد نشد!

اشتباهات مدیریتی غیرقابل شمارش است

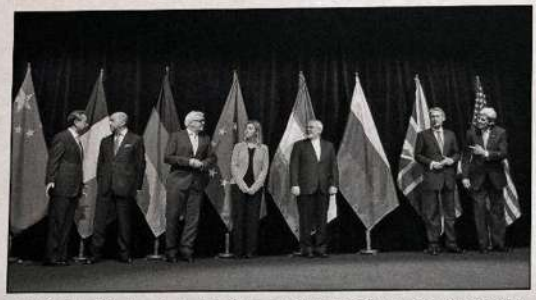
امشب از فرازِ دل خونین هزاران ایرانی صدای شکایت بر آسمان می رود

● تعطیلی گروه گروه کارخانه ها و واحدهای تولیدی در پی بی کفایتی مدیران همچنان ادامه دارد.

● صف اتومبیل های دپوشده اطراف جاده بابل- قائمشهر را پوشانده است.

پاکسازی مدیران آغاز شده است؟!

مدیران پروازی و دوتابیتی کارخانه‌های ایرانی را به تعطیلی کشاندند.

امضا کنندگان در حال اعلام پیمان موافقت برجام از راست به چپ جان کری، فیلیپ هموند، محمد جواد ظریف، فدریکا موگرینی، فرانک والتر اشتاین مایر، لوران فابیوس و وانگ یی پیش از قرائت توافق نهایی با برنامه جامع اقدام مشترک. طبق این معاهده قرار بود تحریم های اقتصادی ایران برچیده شود و آفتاب تابان برجام، تمام مشکلات کشور را حل و فصل نماید!

نقاط مختلف اقتصادِ کشور توسط دشمن مین گذاری شده است.

برسد به دست آقای رئیس جمهور...

مرکز رسانه‌های فرهنگی و اجتماعی بسیج دانشجویی
@basij_media
طرح | اجرای بریدای واژه